

**U 18/2023 rd**

**Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens beräkningar för 2024 som hänför sig till beredningen av förslaget till Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2024 (budgeten; Europeiska unionen)**

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen ett allmänt material om kommissionens beräkningar för 2024 som hänför sig till beredningen av förslaget till Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2024 och som kommissionen antog den 7 juni 2023 samt en promemoria om beräkningarna.

Helsingfors den 6 juli 2023

Finansminister Riikka Purra

Specialsakkunnig Johanna Makkonen

**EUROPEISKA KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPEISKA UNIONENS ALLMÄNNA BUDGET FÖR BUDGETÅRET 2024, ALLMÄN ÖVERSIKT****1 Allmänt**

Europeiska kommissionen gav den 7 juni 2023 sina beräkningar för 2024 som hänför sig till beredningen av förslaget till Europeiska unionens allmänna budget (Statement of Estimates of the European Commission for the financial year 2024 – Preparation of the 2024 Draft Budget). Budgetförslaget översatt till alla officiella unionsspråk offentliggörs i juli och det läggs då samtidigt fram för rådet och Europaparlamentet. Innehållet i de beräkningar som kommissionen har antagit förväntas inte skilja sig från det egentliga budgetförslaget. Av denna anledning och för tydlighetens skull används i denna U-skrivelse termen budgetförslag för beräkningarna. Budgetförslaget är förknippat med kommissionens meddelande av den 6 juni 2023 om teknisk justering av den fleråriga budgetramen för 2024 (COM(2023) 320 final).

Kommissionen gav en halvtidsutvärdering om den fleråriga budgetramen den 20 juni 2023. Enligt kommissionen kan eventuella konsekvenser av halvtidsutvärderingen för budgeten 2024 vid behov beaktas senare som en del av budgetförfarandet.

EU:s budget indelas i åtagandebemyndiganden (åtaganden) och betalningsbemyndiganden (betalningar). Åtagandena kan jämföras med fullmakter som gäller statens budget. Ett åtagande är en juridisk förpliktelse att betala vissa anslag. Åtagandena har inga omedelbara direkta ekonomiska konsekvenser. De ekonomiska konsekvenserna blir aktuella i det skede då åtagandena blir kassaflöde i praktiken, dvs. betalningar.

När det gäller direktstöden för jordbruket och EU:s allmänna förvaltning ligger åtagandena och betalningarna på samma nivå. I praktiken konkretiseras betalningarna för nästan alla andra rubriker senare, ibland till och med flera år efter åtagandena. De nationella EU-avgifterna bestäms utifrån betalningsbemyndigandena, dvs. kassaflödet.

**2 Det huvudsakliga innehållet i kommissionens budgetförslag****2.1 Allmänt**

Denna U-skrivelse baserar sig på det engelskspråkiga allmänna materialet om kommissionens beräkningar.

EU:s budget för 2024 är det fjärde budgetförslaget under den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och det fjärde budgetförslaget som har beretts i enlighet med kommissionens nuvarande program och prioriteter.

**2.2 Utgifter**

Enligt kommissionen är syftet med budgetförslaget att svara på de aktuella betydande utmaningarna, bland annat att stödja återhämtningen av ekonomin inom EU samt att fortsätta att stödja Ukraina. Budgetförslaget ska dessutom främja prioriteterna inom den gällande fleråriga

budgetramen, såsom omställningen till ett grönare, digitalt och hållbart Europa. Under rubrik 1 i budgetförslaget ligger fokus på att stödja digitalisering och forskning. Hållbar strukturomvandling och grön tillväxt stöds särskilt genom finansieringsprogrammen under rubrik 2 och 3. Programmen under rubrik 4 och 5 i budgetförslaget gäller bland annat migrationsåtgärder och säkerhet. I programmen under rubrik 6 ingår finansiering för EU:s yttre förbindelser.

När det gäller den totala nivån på åtaganden uppgår budgetförslaget för 2024 i fråga om de program som hör till budgetramen till sammanlagt 187 780,1 miljoner euro (1,06 % av EU27:s BNI). I fråga om betalningarna ligger den totala nivån i budgetförslaget på 141 682 miljoner euro (0,8 % av EU27:s BNI). När de särskilda instrumenten utanför budgetramen räknas in uppgår budgetförslagets totala summa till 189 341 miljoner euro i åtaganden (1,07 % av EU27:s BNI) och till 143 053,4 miljoner euro i betalningar (0,81 % av EU27:s BNI). Totalt sett ökar åtagandena med 1,4 % medan betalningarna minskar med 15,2 % jämfört med 2023. I budgetförslaget är marginalen för oförutsedda utgifter mellan totalnivån och budgetramens tak när det gäller åtaganden 367,9 miljoner euro och när det gäller betalningar 30 608,3 miljoner euro. De nämnda siffrorna omfattar inte betalningsbemyndigandena som gäller finansieringen som allokeras genom återhämtningsinstrumentet.

Genom de särskilda instrumenten kan man reagera på exceptionella och oförutsedda omständigheter, externa eller interna, och de används vid behov när utgifterna inte kan finansieras inom gränserna för de maximala belopp som finns att använda under en eller flera rubriker i budgetramen. De särskilda instrumenten står utanför budgetramen. Kommissionen föreslår sammanlagt 1 560,9 miljoner euro i åtaganden och 1 371,4 miljoner euro i betalningar till tematiska särskilda instrument utanför budgetramen (Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter, Reserven för solidaritet och katastrofbistånd och brexitjusteringsreserven). Jämfört med 2023 minskar åtagandena för tematiska särskilda instrument med 1 294,3 miljoner euro (- 45,3 %) och betalningarna med 1 308,4 miljoner euro (- 48,8 %). Därtill föreslår kommissionen att flexibilitetsmekanismen tas i bruk i åtaganden för 1 635,5 miljoner euro och betalningar för 1 747,3 under rubrikerna 2 b och 5, samt det samlade marginalinstrumentet tas i bruk i åtaganden för 549,4 miljoner euro under rubrikerna 2 b och 7.

Nedan finns en tabell, presenterad i kommissionens budgetförslag, om utvecklingen av åtaganden och betalningar per rubrik under budgetåren 2023 och 2024. Siffrorna för 2023 inkluderar även tilläggsbudgeterna nr 1/2023 och nr 2/2023.

**Tabell 1: Budgetförslag 2024**

Åtagandebemyndiganden (åtag.bem.) och betalningsbemyndiganden (bet.bem.), miljoner euro i löpande priser

|                                                                   | Budgetförslag 2024 |                 | Budget 2023 inkl. tilläggs-<br>budget 1/2023 och 2/2023 |                 | Andel av budget-<br>förslag 2024 (%) |               | Differens 2024–2023 |                   | Differens 2024/2023<br>(%) |                 |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|---------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------------|---------------|---------------------|-------------------|----------------------------|-----------------|
|                                                                   | (1)                |                 | (2)                                                     |                 | (3)                                  |               | (1 – 2)             |                   | (1 / 2)                    |                 |
|                                                                   | ÅTAG.<br>BEM.      | BET.<br>BEM.    | ÅTAG.<br>BEM.                                           | BET. BEM.       | ÅTAG.<br>BEM.                        | BET.<br>BEM.  | ÅTAG.<br>BEM.       | BET.<br>BEM.      | ÅTAG.<br>BEM.              | BET.<br>BEM.    |
| <b>1. Inre marknaden, innovation och digitalisering</b>           | <b>21 431,4</b>    | <b>20 916,2</b> | <b>21 595,1</b>                                         | <b>20 898,1</b> | <b>11,3 %</b>                        | <b>14,6 %</b> | <b>- 163,7</b>      | <b>18,1</b>       | <b>- 0,8 %</b>             | <b>0,1 %</b>    |
| Budgetramens tak                                                  | 21 598,0           |                 | 21 727,0                                                |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Marginal                                                          | 166,6              |                 | 131,9                                                   |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| <b>2. Sammanhållning, resiliens och värden</b>                    | <b>74 979,4</b>    | <b>34 186,0</b> | <b>70 586,7</b>                                         | <b>58 058,7</b> | <b>39,6 %</b>                        | <b>23,9 %</b> | <b>4 392,7</b>      | <b>- 23 872,6</b> | <b>6,2 %</b>               | <b>- 41,1 %</b> |
| varav via flexibilitetsmekanismen                                 | 1 335,4            |                 | 182,2                                                   |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| varav via det samlade marginalinstrumentet                        | 372,8              |                 | 280,0                                                   |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Budgetramens tak                                                  | 73 289,0           |                 | 70 137,0                                                |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Marginal                                                          | 17,8               |                 | 12,5                                                    |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| av vilket ekonomisk, social och territoriell sammanhållning (2 a) | 64 665,2           | 24 155,7        | 62 926,5                                                | 50 875,0        | 34,2 %                               | 16,9 %        | 1 738,7             | -26 719,3         | 2,8 %                      | - 52,5 %        |
| av vilket resiliens och värden (2 b)                              | 10 314,2           | 10 030,4        | 7 660,2                                                 | 7 183,7         | 5,4 %                                | 7,0 %         | 2 653,9             | 2 846,7           | 34,6 %                     | 39,6 %          |
| <b>3. Naturresurser och miljö</b>                                 | <b>57 388,9</b>    | <b>54 232,6</b> | <b>57 263,4</b>                                         | <b>57 457,3</b> | <b>30,3 %</b>                        | <b>37,9 %</b> | <b>125,5</b>        | <b>- 3 224,7</b>  | <b>0,2 %</b>               | <b>- 5,6 %</b>  |
| Budgetramens tak                                                  | 57 449,0           |                 | 57 295,0                                                |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Marginal                                                          | 60,1               |                 | 31,6                                                    |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| varav Marknadsrelaterade utgifter och direktstöd                  | 40 602,1           | 40 590,3        | 40 692,2                                                | 40 698,2        | 21,4 %                               | 28,4 %        | -90,1               | -107,9            | - 0,2 %                    | - 0,3 %         |
| <b>4. Migration och gränsförvaltning</b>                          | <b>3 896,7</b>     | <b>3 258,0</b>  | <b>3 727,3</b>                                          | <b>3 038,4</b>  | <b>2,1 %</b>                         | <b>2,3 %</b>  | <b>169,4</b>        | <b>219,6</b>      | <b>4,5 %</b>               | <b>7,2 %</b>    |
| Budgetramens tak                                                  | 4 020,0            |                 | 3 814,0                                                 |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Marginal                                                          | 123,3              |                 | 86,7                                                    |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| <b>5. Säkerhet och försvar</b>                                    | <b>2 304,2</b>     | <b>2 028,4</b>  | <b>2 116,6</b>                                          | <b>1 208,4</b>  | <b>1,2 %</b>                         | <b>1,4 %</b>  | <b>187,5</b>        | <b>820,0</b>      | <b>8,9 %</b>               | <b>67,9 %</b>   |
| varav via flexibilitetsmekanismen                                 | 300,2              |                 | 170,6                                                   |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Budgetramens tak                                                  | 2 004,0            |                 | 1 946,0                                                 |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Marginal                                                          |                    |                 |                                                         |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| <b>6. Grannskapet och omvärlden</b>                               | <b>15 830,0</b>    | <b>15 111,2</b> | <b>17 211,9</b>                                         | <b>13 994,9</b> | <b>8,4 %</b>                         | <b>10,6 %</b> | <b>- 1 381,9</b>    | <b>1 116,2</b>    | <b>- 8,0 %</b>             | <b>8,0 %</b>    |
| varav via flexibilitetsmekanismen                                 |                    |                 | 882,9                                                   |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Budgetramens tak                                                  | 15 830,0           |                 | 16 329,0                                                |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Marginal                                                          |                    |                 |                                                         |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| <b>7. Europeisk offentlig förvaltning</b>                         | <b>11 949,6</b>    | <b>11 949,6</b> | <b>11 313,1</b>                                         | <b>11 313,1</b> | <b>6,3 %</b>                         | <b>8,4 %</b>  | <b>636,5</b>        | <b>636,5</b>      | <b>5,6 %</b>               | <b>5,6 %</b>    |
| varav via det samlade marginalinstrumentet                        | 176,6              |                 |                                                         |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Budgetramens tak                                                  | 11 773,0           |                 | 11 419,0                                                |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |
| Marginal                                                          |                    |                 | 105,9                                                   |                 |                                      |               |                     |                   |                            |                 |

|                                            |           |           |           |           |        |        |           |            |          |          |
|--------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|--------|--------|-----------|------------|----------|----------|
| Anslag totalt rubrikerna 1–7               | 187 780,1 | 141 682,0 | 183 814,1 | 165 968,9 | 99,2 % | 99,0 % | 3 966,0   | - 24 286,9 | 2,2 %    | - 14,6 % |
| varav via flexibilitetsmekanismen          | 1 635,5   | 1 747,3   | 1 235,7   | 948,1     |        |        |           |            |          |          |
| varav via det samlade marginalinstrumentet | 549,4     |           | 280,0     |           |        |        |           |            |          |          |
| Budgetramens tak                           | 185 963,0 | 170 543,0 | 182 667,0 | 168 575,0 |        |        |           |            |          |          |
| Marginal                                   | 367,9     | 30 608,3  | 368,6     | 3 554,2   |        |        |           |            |          |          |
| Utgifter i % av BNI                        | 1,06 %    | 0,80 %    | 1,09 %    | 0,98 %    |        |        |           |            |          |          |
| Tematiska särskilda instrument             | 1 560,9   | 1 371,4   | 2 855,2   | 2 679,8   | 0,8 %  | 1,0 %  | - 1 294,3 | - 1 308,4  | - 45,3 % | - 48,8 % |
| Totalt alla                                | 189 341,0 | 143 053,4 | 186 669,3 | 168 648,7 | 100 %  | 100 %  | 2 671,7   | - 25 595,3 | 1,4 %    | - 15,2 % |
| Utgifter i % av BNI                        | 1,07 %    | 0,81 %    | 1,10 %    | 1,00 %    |        |        |           |            |          |          |

## Rubrik 1: Inre marknaden, innovation och digitalisering

Rubrik 1 har en central roll när det gäller att möjliggöra innovationer, utveckling av den inre marknaden, strategiska investeringar och digitalisering. Under rubriken ingår bland annat ramprogrammet för forskning och innovation Horisont Europa, programmet Ett digitalt Europa, det centrala programmet för strategiska investeringar Fonden för ett sammanlänkat Europa och investeringsprogrammet InvestEU. De viktigaste decentraliserade byråer som finansieras under rubrik 1 är bland annat Europeiska unionens rymdprogrambyrå, Europeiska kemikaliemyndigheten och Europeiska byrån för luftfartssäkerhet.

Som totalnivå för rubrik 1 föreslår kommissionen 21 431,4 miljoner euro i åtaganden och 20 916,2 miljoner euro i betalningar 2024. Detta betyder en minskning på 0,8 % i åtaganden och en ökning på 0,1 % i betalningar jämfört med 2023. Marginalen för rubriken blir cirka 167 miljoner euro.

Till rubrik 1 föreslår kommissionen därtill en ökning om 2 797 miljoner euro i betalningar från finansieringen för återhämtningsinstrumentet. Åtagandena utifrån den finansiering som tilldelats från återvinningsinstrumentet ska fullföljas före utgången av 2023.

## Horisont Europa

Det överlägset största programmet under rubrik 1 är Horisont Europa, ramprogrammet för forskning och innovation. Genom Horisont Europa finansieras viktig forskning på områden som till exempel strategisk autonomi, återhämtning av Europas ekosystem och naturens mångfald, resiliens, grön omställning och digitalisering. Genom programmet finansieras dessutom ukrainska forskares möjlighet att utnyttja europeisk forskningsinfrastruktur och ukrainska staders integrering i klimatneutralitet vad gäller återuppbyggnaden av dem stöds. För programmet föreslår kommissionen åtaganden på 12 812,1 miljoner euro (+ 3,7 % jämfört med 2023) och betalningar på 11 832,8 miljoner euro (- 0,6%).

I de anslag som kommissionen föreslagit för Horisont Europa ingår ett återinförande av tidigare åtaganden i enlighet med artikel 15.3 i EU:s budgetförordning till ett belopp av 95,3 miljoner euro för 2024, vilket är i linje med överenskommelsen om budgetramen.

Dessutom innehåller budgetförslaget en ökning av anslagen för programmet Horisont Europa med 460,5 miljoner euro i enlighet med artikel 5 i förordningen om den fleråriga budgetramen (rådets förordning EU, Euratom nr 2020/2093). Ökningen av anslagen genomförs genom att

maximibeloppen i budgetramen anpassas i enlighet med artikel 4 i förordningen om den fleråriga budgetramen.

### **Europeiska strategiska investeringar**

De övriga viktigaste programmen under rubrik 1 inom klustret Europeiska strategiska investeringar är investeringsprogrammet InvestEU, Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF) och det särskilda programmet för ett digitalt Europa.

Målet med InvestEU-programmet är att komplettera finansieringen i bidragsform och aktivera de privata investeringarna med hjälp av säkerheter inom EU:s prioriterade områden, såsom grön och digital omställning, forskning och innovation, hälso- och sjukvårdssektorn samt strategiska teknologier. Till programmet InvestEU föreslår kommissionen för 2024 åtaganden för 347,5 miljoner euro (+ 2 % jämfört med 2023) och betalningar för 346,7 miljoner euro (- 11,1 %). Också anslagen för InvestEU innehåller en ökning av anslagen med 153,5 miljoner euro 2024 i enlighet med artikel 5 i förordningen om den fleråriga budgetramen.

För instrumentet Fonden för ett sammanlänkat Europa föreslås åtaganden på 2 699,8 miljoner euro (- 9,9 % jämfört med 2023) och betalningar på 3 011,4 miljoner euro (+ 4%). För programmet för ett digitalt Europa föreslås åtaganden för 1 265,9 miljoner euro (- 3,1 %) och betalningar för 1 149,7 miljoner euro (- 10,5 %).

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

**Tabell 2: Budgetrubrik 1***mn euro i löpande priser*

| <b>Rubrik 1. Inre marknaden, innovation och digitalisering</b>        | <b>Budgetförslag 2024<br/>mn euro i åtaganden</b> | <b>Förändring<br/>2024/2023<br/>%</b> |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Forskning och innovation</b>                                       | <b>13 649,60</b>                                  | <b>1,10 %</b>                         |
| Horisont Europa                                                       | 12 812,10                                         | 3,70 %                                |
| Euratoms forsknings- och utbildningsprogram                           | 281,2                                             | 1,70 %                                |
| ITER-programmet                                                       | 556,30                                            | -33,80 %                              |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                | p.m.                                              | -100 %                                |
| <b>Europeiska strategiska investeringar</b>                           | <b>4 551,20</b>                                   | <b>-6,80 %</b>                        |
| InvestEU-fonden                                                       | 347,5                                             | 2,00 %                                |
| Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF)                              | 2 699,80                                          | -9,90 %                               |
| Digitalt Europa                                                       | 1 265,90                                          | -3,10 %                               |
| Decentraliserade byråer                                               | 213,4                                             | 3,90 %                                |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                | 24,5                                              | -22,60 %                              |
| <b>Inre marknaden</b>                                                 | <b>946,5</b>                                      | <b>0,80 %</b>                         |
| Programmet för den inre marknaden                                     | 602,2                                             | -0,10 %                               |
| EU-programmet för bedrägeribekämpning                                 | 25,5                                              | 2,60 %                                |
| FISCALIS-programmet                                                   | 38,4                                              | 2,00 %                                |
| CUSTOMS-programmet                                                    | 135,7                                             | 2,00 %                                |
| Decentraliserade byråer                                               | 135,6                                             | 7,90 %                                |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                | 9                                                 | -40,80 %                              |
| <b>Rymden</b>                                                         | <b>2 284,10</b>                                   | <b>0,30 %</b>                         |
| EU:s rymdprogram                                                      | 2 088,30                                          | 2,10 %                                |
| Unionens program för säker konnektivitet                              | 117,4                                             | -24,90 %                              |
| Decentraliserade byråer                                               | 78,5                                              | 5,00 %                                |
| <b>Totalt</b>                                                         | <b>21 431,40</b>                                  | <b>-0,80 %</b>                        |
| <i>Budgetramens tak</i>                                               | <i>21 598,00</i>                                  |                                       |
| <i>Marginal</i>                                                       | <i>166,6</i>                                      |                                       |
| <i>Återinförande av åtaganden (artikel 15.3 i budgetförordningen)</i> | <i>95,3</i>                                       |                                       |

**Rubrik 2: Sammanhållning, resiliens och värden**

Rubrik 2 är den största av de sju rubrikerna i budgeten och den är uppdelad i två underrubriker varav underrubrik 2a omfattar Europeiska unionens region- och strukturpolitik. Genom Europeiska unionens region- och strukturpolitik strävar man efter att minska skillnaderna i utveckling mellan olika regioner och medlemsstater i EU. Syftet är att främja konkurrenskraft och hållbar tillväxt samt att förnya ekonomiska och sociala strukturer. Också åtgärderna för bekämpning av klimatförändringen har stått i fokus. Dessutom har man reagerat på olika kriser, såsom följderna av Rysslands anfallskrig i Ukraina, genom att utnyttja medel inom region- och strukturpolitiken. Underrubrik 2a omfattar följande fonder: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Sammanhållningsfonden.

Underrubrik 2b omfattar fonder i EU-budgeten som gäller resiliens och värden. Av dessa är bland annat följande betydande: Civilskyddsmekanismen (UCPM/RescEU), Hälsoprogrammet (EU4Health), programmen Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren som närmast riktar sig till unga, kultursektorns och den audiovisuella sektorns program Kreativa Europa samt program för rättsliga frågor.

För rubrik 2 föreslår kommissionen 74 979,4 miljoner euro i åtaganden (+ 6,2 % jämfört med 2023) och 34 186,0 miljoner euro i betalningar (- 41,1 %). Enligt kommissionens förslag blir marginalen för rubriken 17,8 miljoner euro, vilket innebär att åtagandena under rubriken enligt budgetförslaget kommer att utnyttjas till så gott som fullt belopp. Kommissionen föreslår att flexibilitetsmekanismen används för 1 335,4 miljoner euro och det samlade marginalinstrumentet för 372,8 miljoner i rubrik 2.

Kommissionen föreslår att 107 007,2 miljoner euro används nästa år för betalningar från finansieringen för återhämtningsinstrumentet till programmen under rubrik 2. Åtagandena utifrån den finansiering som tilldelats från återvinningsinstrumentet ska fullföljas före utgången av 2023.

## **2a Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning**

För rubrik 2a föreslås sammanlagt 64 665,2 miljoner euro i åtaganden och 24 155,7 miljoner euro i betalningar. Åtagandena ökar 2,8 % i jämförelse med 2023 och betalningarna minskar så mycket som 52,5 %. De minskade betalningarna beror i synnerhet på att programmen för programperioden 2014–2020 upphört. För förra periodens program betalas endast huvudsakligen betalningar som anknyter till programmets upphörande. På motsvarande sätt är 2024 bara det andra fullständiga genomförandeåret för programmen inom den nuvarande programperioden, varvid betalningsbehoven först nu ökar gradvis. Sänkningen i betalningsnivån anknyter alltså till brytningspunkten mellan programperioderna, då den föregående programperioden upphör och den nuvarande nu först kommer i gång.

Det största programmet under underrubrik 2a är Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), för vilken det föreslås 39 434,5 miljoner euro i åtaganden (+ 2,7 % jämfört med 2023) och 13 079,4 miljoner euro i betalningar (- 52,1 %). Ett annat betydande program är Europeiska socialfonden (ESF+), som främjar sysselsättning och delaktighet och som är ett viktigt finansieringsinstrument inom ramen för EU:s pelare för sociala rättigheter. Kommissionen föreslår åtaganden för 16 782,8 miljoner euro (lika mycket som 2023) och betalningar för 6 855,6 miljoner euro (- 47,4 %) till Europeiska socialfonden. Under rubriken finns dessutom Sammanhållningsfonden till vilken kommissionen föreslår 8 448,0 miljoner euro i åtagandebemyndiganden (+ 8,9 %) och 4 216 miljoner euro i betalningsbemyndiganden (- 60,0 %).

Till rubrik 2a allokeras finansiering i betalningar från programmet REACT-EU som en del av återhämtningsinstrumentet. Åtagandena i programmet REACT-EU har gjorts 2021–2022, varav det i kommissionens förslag ingår 10 690,9 miljoner euro i betalningar för 2024.

## **2b Resiliens och värden**

Finansieringsprogram under underrubriken 2b Resiliens och värden i budgetförslaget är bland annat Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF), Instrumentet för tekniskt stöd (TSI), Civilskyddsmekanismen (UCPM/RescEU), Hälsoprogrammet (EU4Health), Erasmus+, Europeiska solidaritetskåren, Kreativa Europa, programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden samt programmet Rättsliga frågor. De viktigaste decentraliserade byråerna som

finansieras under rubrik 2 är Europeiska läkemedelsmyndigheten, Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete och Europeiska åklagarmyndigheten.

För faciliteten för återhämtning och resiliens och instrumentet för tekniskt stöd föreslår kommissionen i budgetförslaget totalt 123,5 miljoner euro i åtaganden (+ 2 % i jämförelse med 2023) och 104,7 miljoner euro i betalningar (- 8,9 %). För återhämtningsinstrumentets finansieringskostnader föreslås 3 870 miljoner euro i åtaganden och betalningar år 2024 (+ 194,1 %). Kommissionen motiverar detta med räntorna som ökat snabbt och påtagligt. I den ursprungliga finansieringsplanen för 2024 var det maximala beloppet av finansieringskostnaderna 2 071 miljoner euro. På grund av de ökade räntekostnaderna föreslås det under rubriken att det samlade marginalinstrumentet ska användas, samt flexibilitetsmekanismen. Kommissionen kan uppdatera sitt förslag om finansieringskostnaderna genom en ändringsskrivelse då ränteprognoserna uppdateras.

Budgetförslaget innehåller en ökning av anslagen i enlighet med artikel 5 i förordningen om den fleråriga budgetramen till hälsoprogrammet (EU4Health) med 445,7 miljoner euro, till Erasmus+ med 261,3 miljoner euro, till programmet Kreativa Europa med 92,1 miljoner euro och till programmet Medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden med 122,9 miljoner euro. Detta möjliggörs genom att maximibeloppen i budgetramen anpassas i enlighet med artikel 4 i förordningen om den fleråriga budgetramen.

Till rubrik 2 b föreslår kommissionen därtill en ökning om 96 316,3 miljoner euro i betalningar från finansieringen för återhämtningsinstrumentet. Åtagandena förknippade med återvinningsinstrumentet ska fullföljas före utgången av 2023.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

**Tabell 3: Budgetrubrik 2**

*mn euro i löpande priser*

| <b>Rubrik 2. Sammanhållning, resiliens och värden</b>                                 | <b>Budgetförslag 2024<br/>mn euro i åtaganden</b> | <b>Förändring<br/>2024/2023<br/>%</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Underrubrik 2a Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning</b>               | <b>64 665,2</b>                                   | <b>2,8 %</b>                          |
| Europeiska regionala utvecklingsfonden                                                | 39 434,5                                          | 2,7 %                                 |
| Sammanhållningsfonden                                                                 | 8 448,0                                           | 8,9 %                                 |
| Europeiska socialfonden+                                                              | 16 782,8                                          | 0,0 %                                 |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                                | p.m.                                              | -                                     |
| <b>Underrubrik 2 b Resiliens och värden</b>                                           | <b>10 314,2</b>                                   | <b>34,6 %</b>                         |
| <b>Regional utveckling och sammanhållning</b>                                         | <b>34,3</b>                                       | <b>2,0 %</b>                          |
| Stödprogrammet för den turkypriotiska befolkningsgruppen                              | 34,3                                              | 2,0 %                                 |
| <b>Återhämtning och resiliens</b>                                                     | <b>5 239,9</b>                                    | <b>98,6 %</b>                         |
| Faciliteten för återhämtning och resiliens RRF och Instrumentet för tekniskt stöd TSI | 123,5                                             | 2,0 %                                 |
| Program för skydd av euron mot förfalskning Perikles IV                               | 0,9                                               | 2,0 %                                 |
| Finansieringen av kostnaden för återhämtningsinstrumentet                             | 3 870,0                                           | 194,1 %                               |
| Civilskyddsmekanismen/rescEU                                                          | 230,3                                             | 22,5 %                                |
| Hälsoprogrammet EU4Health                                                             | 753,8                                             | 2,0 %                                 |
| Decentraliserade byråer                                                               | 249,3                                             | -4,5 %                                |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                                | 12,1                                              | 0,8 %                                 |
| <b>Investeringar i människor, social sammanhållning och värden</b>                    | <b>5 040,0</b>                                    | <b>1,0 %</b>                          |
| Programmet för sysselsättning och social innovation EaSI                              | 93,5                                              | -                                     |
| Erasmus+                                                                              | 3 736,1                                           | 1,8 %                                 |
| Europeiska solidaritetskåren                                                          | 144,0                                             | -0,1 %                                |
| Kreativa Europa                                                                       | 331,8                                             | -0,3 %                                |
| Medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden                                         | 215,0                                             | -0,1 %                                |
| Rättsliga frågor                                                                      | 41,8                                              | -1,0 %                                |
| Decentraliserade byråer och Europeiska åklagarmyndigheten EPPO                        | 288,8                                             | 6,6 %                                 |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                                | 189,0                                             | -14,6 %                               |
| <b>Totalt</b>                                                                         | <b>74 979,4</b>                                   | <b>6,2 %</b>                          |
| <i>varav via flexibilitetsmekanismen</i>                                              | <i>1 335,4</i>                                    |                                       |
| <i>varav via det samlade marginalinstrumentet</i>                                     | <i>372,8</i>                                      |                                       |
| <i>Budgetramens tak</i>                                                               | <i>73 289,0</i>                                   |                                       |
| <i>Marginal</i>                                                                       | <i>17,8</i>                                       |                                       |

### **Rubrik 3: Naturresurser och miljö**

I rubrik 3 ingår utgifterna för den gemensamma jordbrukspolitiken, för landsbygdsutveckling och för den gemensamma fiskeripolitiken samt centrala utgifter för miljö- och klimatåtgärder, såsom mekanismen för en rättvis omställning. Åtgärderna under rubriken stöder centralt klimat- och energimålen för EU 2030 som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser med 55 %.

Dessutom är rubriken central med avseende på biodiversitetstrategin, strategin Från jord till bord och målen med en hållbar utveckling. De viktigaste decentraliserade byråerna som finansieras under rubriken är Europeiska miljöbyrån, Europeiska fiskerikontrollbyrån och Europeiska kemikaliemyndigheten, som är placerad i Finland. Under rubriken ingår sedan 2023 även utgifterna för genomförande av kolgränsmekanismen (CBAM).

I kommissionens budgetförslag för 2024 föreslås som totalnivå för rubriken 57 388,9 miljoner euro i åtaganden (+ 0,2 % jämfört med 2023) och 54 232,6 miljoner euro i betalningar (- 5,6 %). Marginalen för rubriken blir 60,1 miljoner euro. Kommissionen föreslår dessutom 3 049,9 miljoner euro i betalningar via återhämtningsinstrumentet. Åtagandena förknippade med återvinningsinstrumentet ska fullföljas före utgången av 2023.

### **Program för jordbruks- och havspolitik**

Programmen för jordbruks- och havspolitik omfattar Europeiska garantifonden för jordbruket (EAGF), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EAFRD) och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF). Programmet för landsbygdsutveckling finansieras också via återhämtningsinstrumentet.

Jordbruksstödsfondens utgifter består huvudsakligen av direkt inkomststöd som betalas till jordbrukare. Åtagandena för jordbruksstödsfonden 2024 uppgår till totalt 40 602,1 miljoner euro (- 0,2 % jämfört med 2023) och betalningarna till 40 590,3 miljoner euro (- 0,3 %). Angående åtagandena har i siffran beaktats en nettoöverföring på - 1 046,9 miljoner euro mellan jordbruksstödsfonden och jordbrukets utvecklingsfond. Kommissionens förslag till anslag för jordbruksstödsfonden för 2024 är 505,5 miljoner euro mindre än vad den skulle vara om motsvarande summa inte skulle allokeras till jordbruksstödsfonden som inkomster avsatta för särskilda ändamål. Enligt budgetförordningen ger vissa åtgärder inom jordbrukspolitiken, såsom rättelse av fel, avkastning som allokeras tillbaka till stödfonden för att täcka dess behov.

Enligt kommissionens förslag är anslagen år 2024 för landsbygdsutveckling (EAFRD) 13 155,8 miljoner euro i åtaganden (+ 1,7 % jämfört med 2023) och 11 991,9 miljoner euro i betalningar (- 20,5 %). I fråga om landsbygdsutveckling är det belopp som finansieras via återhämtningsinstrumentet 1 805,6 miljoner euro i betalningar. I återhämtningsinstrumentet ingår inte längre några nya åtaganden för programmet för landsbygdsutveckling.

Åtagandena för Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden år 2024 uppgår enligt kommissionens förslag till 1 069,7 miljoner euro (- 3,0 % jämfört med 2023) och betalningarna till 780,6 miljoner euro (- 12,1 %).

### **Program för miljö- och klimatpolitik**

Life-programmet stödjer EU:s viktiga politiska mål, särskilt skyddet av naturen och den biologiska mångfalden samt omställningen mot en klimatneutral ekonomi som baserar sig på förnybar energi. För programmet föreslås 744,9 miljoner euro i åtaganden för 2024 (- 1,5 % jämfört med 2023) och 571,4 miljoner euro i betalningar (+ 9,2 %).

En annan central helhet som finansieras inom ramen för EU:s gröna giv är mekanismen för en rättvis omställning (JTM) som består av fonden för en rättvis omställning (JTF), InvestEU:s interna övergångsordning samt lånefaciliteten för den offentliga sektorn. Av dessa utgör fonden för en rättvis omställning en del av rubrik 3. Den får 1 489,9 miljoner euro i åtaganden och 3,3 miljoner euro i betalningar 2024. Programmet för en rättvis omställning finansieras också via

återhämtningsinstrumentet. År 2024 uppgår finansieringen till 1 243,4 miljoner euro i betalningar. Åtagandena förknippade med återvinningsinstrumentet ska fullföljas före utgången av 2023.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

**Tabell 4: Budgetrubrik 3**

*mn euro i löpande priser*

| Rubrik 3. Naturresurser och miljö                                                    | Budgetförslag 2024<br>mn euro i åtaganden | Förändring<br>2024/2023<br>% |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------|
| <b>Jordbruks- och havspolitik</b>                                                    | <b>55 020,2</b>                           | <b>0,2 %</b>                 |
| Europeiska garantifonden för jordbruket                                              | 40 602,1                                  | -0,2 %                       |
| Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling                                  | 13 155,8                                  | 1,7 %                        |
| Europeiska havs- och fiskerifonden                                                   | 1 069,7                                   | -3,0 %                       |
| Hållbara fiskeavtal och regionala fiskerierorganisationer                            | 162,8                                     | 0,5 %                        |
| Decentraliserade byråer                                                              | 29,9                                      | 1,1 %                        |
| <b>Miljö- och klimatåtgärder</b>                                                     | <b>2 368,7</b>                            | <b>1,2 %</b>                 |
| Programmet för miljö och klimatpolitik (Life)                                        | 744,9                                     | -1,5 %                       |
| Fonden för en rättvis omställning                                                    | 1 489,9                                   | 1,6 %                        |
| Lånefacilitet för den offentliga sektorn under mekanismen för en rättvis omställning | 50,0                                      | n.a.                         |
| Decentraliserade byråer                                                              | 67,6                                      | 14,6 %                       |
| <b>Totalt</b>                                                                        | <b>57 388,9</b>                           | <b>0,2 %</b>                 |
| <i>Budgetramens tak</i>                                                              | <i>57 449,0</i>                           |                              |
| <i>Marginal</i>                                                                      | <i>60,1</i>                               |                              |

#### **Rubrik 4: Migration och gränsförvaltning**

Under rubrik 4 i budgeten ska medlemsstaterna få ekonomiskt och tekniskt stöd för migration och gränsförvaltning på områdena asyl- och invandringspolitik, gränskontroll, viseringspolitik och tullkontroller. Decentraliserade byråer som finansieras under rubrik 4 är EU:s asylbyrå (EUAA), Frontex och byrån för it-system eu-LISA. Som total nivå för rubriken år 2024 föreslår kommissionen 3 896,7 miljoner euro i åtaganden (+ 4,5 % jämfört med 2023) och 3 258,0 miljoner euro i betalningar (+ 7,2 %). Marginalen för rubriken blir 123,3 miljoner euro.

På invandringsområdet är ett centralt program asyl-, migrations- och integrationsfonden AMIF. I budgetförslaget för 2024 föreslås 1 500,7 miljoner euro i åtaganden (+ 3,2 % jämfört med 2023) och 1 354,1 miljoner euro i betalningar (+ 1,8 %) till AMIF.

Ett centralt program inom gränsförvaltningen är fonden för integrerad gränsförvaltning (IBMF). I budgetförslaget för 2024 föreslås 1 000,8 miljoner euro i åtaganden (+ 4,6 % jämfört med 2023) och 503,7 miljoner euro i betalningar (+ 26,9 %) till IBMF:s instrument för gränsförvaltning och visering (BMVI). Från den andra delen av IBMF-instrumentet (CCEi) avsätts medel för utrustning för tullkontroller på det sätt som anges i tabellen nedan.

Kommissionens budgetförslag innehåller en ökning av anslagen inom IBMF-programmets BMVI-kluster med 154 miljoner euro i enlighet med artikel 5 i förordningen om den fleråriga budgetramen. Detta möjliggörs genom att maximibeloppen i budgetramen anpassas i enlighet med artikel 4 i förordningen om den fleråriga budgetramen.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

**Tabell 5: Budgetrubrik 4**

*mn euro i löpande priser*

| Rubrik 4. Migration och gränsförvaltning                                                              | Budgetförslag 2024<br>mn euro i åtaganden | Förändring<br>2024/2023<br>% |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------|
| <b>Migration</b>                                                                                      | <b>1 668,8</b>                            | <b>2,6 %</b>                 |
| Asyl- och migrationsfonden AMIF                                                                       | 1 500,7                                   | 3,2 %                        |
| Decentraliserade byråer                                                                               | 168,1                                     | -2,4 %                       |
| <b>Gränskontroll</b>                                                                                  | <b>2 227,9</b>                            | <b>6,1 %</b>                 |
| Fonden för integrerad gränsförvaltning (IBMF) – Instrumentet för gränsförvaltning och visering (BMVI) | 1 000,8                                   | 4,6 %                        |
| Fonden för integrerad gränsförvaltning IBMF – Instrumentet för tullkontrollutrustning (CCEi)          | 143,8                                     | 2,0 %                        |
| Decentraliserade byråer                                                                               | 1 083,3                                   | 8,0 %                        |
| <b>Totalt</b>                                                                                         | <b>3 896,7</b>                            | <b>4,5 %</b>                 |
| <i>Budgetramens tak</i>                                                                               | <i>4 020,0</i>                            |                              |
| <i>Marginal</i>                                                                                       | <i>123,3</i>                              |                              |

## Rubrik 5: Säkerhet och försvar

Åtgärderna under rubrik 5 syftar till att svara på utmaningarna i fråga om den inre säkerheten och de komplexa säkerhetshot som medlemsländerna möter och som de skulle ha svårt att hantera ensamma. För rubrik 5 föreslår kommissionen 2 304,2 miljoner euro i åtaganden och 2 028,4 miljoner euro i betalningar. Detta betyder en ökning på 8,9 % i åtaganden och en ökning på 67,9 % i betalningar jämfört med 2023. Ingen marginal alls kvarstår för rubriken. Anslaget för Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (EMCDDA) som finansieras genom rubriken föreslås bli utökad med 14,5 miljoner euro åtaganden (+ 83%) i enlighet med uppgörelsen om förslaget till förordning om EU:s narkotikabyrå.

Under rubrik 5, Säkerhetsklustret, föreslås 725,8 miljoner euro i åtaganden (+ 5,4 % jämfört med 2023) och 727,4 miljoner euro i betalningar (+ 30,1 %). Klustret i fråga omfattar bland annat Fonden för inre säkerhet (ISF), som stöder samarbete mellan myndigheter, samt kärnsäkerhetsfonderna. Kommissionen föreslår 314,9 miljoner euro (+ 1,6 %) i åtaganden och 230,6 miljoner euro i betalningar (+ 18 %) till Fonden för inre säkerhet.

För rubrik 5, Försvarsklustret, föreslås 1 578,4 miljoner euro i åtaganden (+ 10,5 % jämfört med 2023) och 1 301,1 miljoner euro i betalningar (+ 100,4 %). Till Försvarsklustret hör den Europeiska försvarsfonden (EDF), som är fördelad på forsknings- och utvecklingshelheter. För försvarsfonden föreslås åtaganden för 638 miljoner euro (- 32,5 %) och betalningar för 750,3 miljoner euro (- 44,8 %). Målet för fonden är att öka effektiviteten, konkurrenskraften och innovationskapaciteten inom Europas försvarsindustri. För militär rörlighet föreslår kommissionen

totalt 241,4 miljoner euro i åtaganden (- 18,2 %) och 261,7 miljoner euro i betalningar (+ 98,7 %). För programmet för säker konnektivitet föreslår kommissionen 96 miljoner euro i åtaganden (+ 220 %) och 110 miljoner euro i betalningar (+ 266,7 %).

Kommissionen publicerade 19.7.2022 ett förslag till en förordning om inrättandet av ett instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (EDIRPA). Genom det kortfristiga instrumentet strävar man efter att tillgodose de mest brådskande och mest kritiska behoven som kriget i Ukraina har orsakat. För EDIRPA-instrumentet föreslås åtaganden för totalt 260 miljoner euro och betalningar för 100 miljoner euro. Kommissionen publicerade 3.5.2023 ett nytt förslag till en förordning för stöd till försvarsindustrins ammunitionstillverkning (ASAP). I förslaget till förordning ingår ett finansieringsinstrument vars syfte är att förstärka produktionskapaciteten. Kommissionen har som finansiering för instrumentet föreslagit omfördelning av finansiering från Försvarsfonden och EDIRPA-instrumentet. För finansieringsinstrumentet ASAP föreslås åtaganden för totalt 343 miljoner euro och betalningar för 78,5 miljoner euro för år 2024. Om de nya finansieringsinstrumenten EDIRPA och ASAP godkänns förutsätter deras finansiering att flexibilitetsmekanismen används för totalt 300,2 miljoner euro.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

**Tabell 6: Budgetrubrik 5**

*mn euro i löpande priser*

| <b>Rubrik 5. Resiliens, säkerhet och försvar</b>                                                      | <b>Budgetförslag 2024<br/>mn euro i åtaganden</b> | <b>Förändring<br/>2024/2023<br/>%</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Säkerhet</b>                                                                                       | <b>725,8</b>                                      | <b>5,4 %</b>                          |
| Fonden för inre säkerhet ISF                                                                          | 314,9                                             | 1,6 %                                 |
| Avveckling av kärnkraftverk (Litauen)                                                                 | 74,6                                              | 8,4 %                                 |
| Kärnsäkerhet och avveckling (inkl. Bulgarien och Slovakien)                                           | 62,3                                              | 8,9 %                                 |
| Decentraliserade byråer                                                                               | 251,1                                             | 9,0 %                                 |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                                                | 22,9                                              | 2,0 %                                 |
| <b>Försvaret</b>                                                                                      | <b>1 578,4</b>                                    | <b>10,5 %</b>                         |
| Europeiska försvarsfonden                                                                             | 419,8                                             | -33,0 %                               |
| Europeiska försvarsfonden (forskning)                                                                 | 218,2                                             | -31,7 %                               |
| Militär rörlighet                                                                                     | 241,4                                             | -18,2 %                               |
| instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (EDIRPA) | 260,0                                             | 65,6 %                                |
| Instrumentet för stöd till försvarsindustrins ammunitionstillverkning (ASAP)                          | 343,0                                             | 100,0 %                               |
| Unionens program för säker konnektivitet                                                              | 96,0                                              | 220,0 %                               |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                                                | p.m.                                              |                                       |
| <b>Totalt</b>                                                                                         | <b>2 304,2</b>                                    | <b>8,9 %</b>                          |
| <i>varav via flexibilitetsmekanismen</i>                                                              | <i>300,2</i>                                      |                                       |
| <i>Budgetramens tak</i>                                                                               | <i>2 004,0</i>                                    |                                       |
| <i>Marginal</i>                                                                                       |                                                   |                                       |

## **Rubrik 6: Grannskapet och omvärlden**

EU:s finansiering av yttre åtgärder har många prioriteringar, bland annat: lindring av konsekvenserna av det ryska anfallskriget, såsom matkrisen, stöd till Ukraina, Global Gateway-initiativet inom konnektivitetsspolitiken samt stöd till demokratin. För 2023 föreslår kommissionen för åtagandena under rubrik 6 totalt 15 830,0 miljoner euro (- 8,0 % jämfört med 2023) och betalningar för 15 111,2 miljoner euro (+ 8,0 %). Marginalen för rubriken blir 0 euro, vilket innebär att ingen marginal återstår för oväntade situationer.

Det viktigaste programmet inom klustret yttre åtgärder under rubrik 6 är instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI – Global Europe). För instrumentet NDICI föreslår kommissionen 11 373,9 miljoner euro i åtaganden (- 7,2 % jämfört med 2023) och 10 743,8 miljoner euro i betalningar (+ 20,1 %) för 2024. NDICI-instrumentet omfattar bland annat geografiska och tematiska program. Ukraina, Moldavien och Georgien samt flyktingar från Syrien bistås fortfarande genom detta instrument år 2024.

Ett annat centralt program inom finansieringen av yttre åtgärder är instrumentet för humanitärt bistånd (HUMA). För instrumentet HUMA föreslår kommissionen 1 660,7 miljoner euro i åtaganden (- 6,5 % jämfört med 2023) och 1 737,4 miljoner euro i betalningar (- 5,3 %). Enligt kommissionen kommer behovet av humanitär hjälp fortsättningsvis att vara stort i hela världen år 2024. Övriga föremål för klustret yttre åtgärder är Europeiska instrumentet för kärnsäkerhet (INSC), Utomeuropeiska länder och territorier (OCT) och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (CFSP). Dessutom tas en del av räntekostnaderna orsakade av MFA+-lån som beviljats till Ukraina ur finansieringen för yttre åtgärder i EU-budgeten. Kommissionen föreslår att 5 miljoner euro reserveras i åtaganden och betalningar för detta 2024.

Under rubrik 6 finansieras också förberedelser inför anslutning till EU. Genom instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) kanaliseras finansiering till kandidatländer och potentiella kandidatländer för olika ändamål. Kommissionen föreslår åtaganden för 2 116,5 miljoner euro (- 16,4 % jämfört med 2023) och betalningar för 1 974,6 miljoner euro (- 23,8 %) till IPA III-instrumentet. Stöd ska fortsättningsvis kanaliseras till bland annat Västra Balkan år 2024.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

**Tabell 7: Budgetrubrik 6***mn euro i löpande priser*

| <b>Rubrik 6. Grannskapet och omvärlden</b>                                                                   | <b>Budgetförslag 2024<br/>mn euro i åtaganden</b> | <b>Förändring<br/>2024/2023<br/>%</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Yttre åtgärder</b>                                                                                        | <b>13 713,5</b>                                   | <b>-6,6 %</b>                         |
| Instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete NDICI – Global Europe | 11 373,9                                          | -7,2 %                                |
| Europeiskt instrument för kämsäkerhet INSC                                                                   | 41,8                                              | 4,6 %                                 |
| Utomeuropeiska länder och territorier OCT (inkl. Grönland)                                                   | 71,4                                              | 2,0 %                                 |
| Humanitärt bistånd HUMA                                                                                      | 1 660,7                                           | -6,5 %                                |
| Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken CFSP                                                         | 384,7                                             | 3,5 %                                 |
| Makrofinansiellt stöd plus till Ukraina (MFA+)                                                               | 5,0                                               |                                       |
| Pilotprojekt och förberedande åtgärder                                                                       | 176,1                                             | 2,7 %                                 |
| <b>Förberedelser inför anslutning</b>                                                                        | <b>2 116,5</b>                                    | <b>-16,4 %</b>                        |
| Föranslutningsstöd IPA III                                                                                   | 2 116,5                                           | -16,4 %                               |
| <b>Totalt</b>                                                                                                | <b>15 830,0</b>                                   | <b>-8,0 %</b>                         |
| <i>Budgetramens tak</i>                                                                                      | <i>15 830,0</i>                                   |                                       |
| <i>Marginal</i>                                                                                              |                                                   |                                       |

**Rubrik 7: Europeisk offentlig förvaltning**

Rubrik 7 omfattar utöver kommissionens och de övriga institutionernas administrativa utgifter pensionsutgifter och utgifterna för Europaskolor. Utgifterna för decentraliserade byråer samt administrativa utgifter och stödutgifter direkt till specifika program har placerats under de aktuella rubrikerna i budgeten. För administrativa utgifter föreslås sammanlagt 11 949,6 miljoner euro. Anslagen ökar med + 5,6 % jämfört med 2023. Anslagen innefattar pensioner och Europaskolor (inklusive finansiella bidrag till olika institutioners så kallade Europaskolor av typ 2). Pensionsutgifterna (alla institutioner) ökar med 223,5 miljoner euro (+ 9,5 %) jämfört med 2023. Europaskolornas utgifter ökar med 21,6 miljoner euro från föregående år (+ 9,6 %).

De administrativa utgifterna för EU:s institutioner föreslås uppgå till sammanlagt 9 137 miljoner euro i åtaganden (+ 4,5 % jämfört med 2023). Kommissionens anslag för denna helhet uppgår till sammanlagt 4 221,4 miljoner euro, vilket innebär att dess anslag ökar med 4 % jämfört med 2023. De övriga institutionernas anslag ökar till 4 915,6 miljoner euro, vilket innebär en ökning på 4,9 %. Enligt budgetförslaget ökar Europaparlamentets anslag med 108,5 miljoner euro (+ 4,8 %) och rådets anslag med 28,9 miljoner euro (+ 4,5 %). I sitt budgetförslag har kommissionen gjort nedskärningar i alla institutioners egna budgetförslag.

Genom det samlade marginalinstrumentet avser man täcka totalt 176,6 miljoner euro av anslagen under rubrik 7. Ingen marginal alls kvarstår för rubriken. Kommissionen motiverar de ökade anslagen under rubriken med den höga inflationen som har en direkt inverkan på bland annat löner, pensioner, lokalitetskostnader och energipriser. Kommissionen har fastställt att andra än lönekostnader får stiga högst 2 % vad gäller alla institutioner.

I enlighet med kommissionens budgetförslag fördelas åtagandena närmare enligt följande:

**Tabell 8: Budgetrubrik 7***mn euro i löpande priser*

| <b>Rubrik 7. Europeisk offentlig förvaltning</b>  | <b>Budgetförslag 2024<br/>mn euro i åtaganden</b> | <b>Förändring<br/>2024/2023<br/>%</b> |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Europaskolor och pensioner</b>                 | 2 812,6                                           | 9,5 %                                 |
| Pensioner                                         | 2 565,5                                           | 9,5 %                                 |
| Europaskolorna                                    | 247,2                                             | 9,6 %                                 |
| <b>Institutionernas administrativa utgifter</b>   | 9 137,0                                           | 4,5 %                                 |
| Kommissionen                                      | 4 221,4                                           | 4,0 %                                 |
| Övriga institutioner                              | 4 915,6                                           | 4,9 %                                 |
| <i>varav Europaparlamentet</i>                    | 2 354,9                                           | 4,8 %                                 |
| <i>och Europeiska rådet och rådet</i>             | 676,8                                             | 4,5 %                                 |
| <b>Totalt</b>                                     | <b>11 949,6</b>                                   | <b>5,6 %</b>                          |
| <i>varav via det samlade marginalinstrumentet</i> | <i>176,6</i>                                      |                                       |
| <i>Budgetramens tak</i>                           | <i>11 773,0</i>                                   |                                       |
| <i>Marginal</i>                                   |                                                   |                                       |

**Särskilda instrument**

I rådets förordning om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 (EU, Euratom nr 2020/2093) finns bestämmelser om särskilda instrument för att reagera på exceptionella och oförutsedda omständigheter, externa eller interna, och de används vid behov när utgifterna inte kan finansieras inom taken för en eller flera rubriker i budgetramen.

Tematiska särskilda instrument enligt förordningen om den fleråriga budgetramen är reserven för solidaritet och katastrofbistånd (SEAR), Europeiska fonden för justering för globaliserings-effekter (EFG) och brexitjusteringsreserven (BAR). Icke-tematiska särskilda instrument är det samlade marginalinstrumentet (SMI) och flexibilitetsmekanismen (FI). Förutom för det samlade marginalinstrumentet kommer anslagen för dessa instrument att ställas utanför de tak som fastställts i den fleråriga budgetramen, både när det gäller betalningar och åtaganden.

Till tematiska särskilda instrument föreslår kommissionen för 2024 totalt 1 560,9 miljoner euro i åtaganden och 1 371,4 miljoner euro i betalningar. Av detta belopp föreslås för Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter 209,5 miljoner euro i åtaganden och 20 miljoner euro i betalningar och för reserven för solidaritet och katastrofbistånd 1 351,4 miljoner euro i åtaganden och betalningar. Av detta tas 50 miljoner euro genast i bruk och resterande 1 301,4 miljoner euro reserveras i budgeten och tas i bruk vid behov. Dessutom överförs eventuella medel som inte använts 2023 till 2024.

För brexitjusteringsreserven ingår inga anslag för åtaganden i budgeten 2024. Förskottsbetalningarna för instrumentet har betalats i budgeterna för 2021–2023 och det har avtalats att resterande medel delas ut 2025.

Kommissionen föreslår att av flexibilitetsmekanismen ska tas i bruk 1 635,5 miljoner euro i åtaganden under rubrikerna 2 b och 5 och 1 747,3 miljoner euro i betalningar. Under rubrik 2 b ska flexibilitetsmekanismen användas till ett belopp av 1 335,4 miljoner euro för att täcka rän-

teknostnaderna på grund av återbetalningen av lånen som anknyter till återhämtningsinstrumentet, och under rubrik 5 föreslår kommissionen att flexibilitetsmekanismen används för instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (EDIRPA) och för instrumentet för stöd till försvarsindustrins ammunitionstillverkning (ASAP) till ett belopp av 300,2 miljoner euro.

Kommissionen föreslår också att det samlade marginalinstrumentet används i budgeten för 2024 i fråga om åtaganden. Det samlade marginalinstrumentet avses mobiliseras för 176,6 miljoner euro under rubrik 7 (förvaltning) för att täcka de ökade administrativa kostnaderna, eftersom marginalen för rubriken har använts i sin helhet och alla behov har inte kunnat tillgodoses. Under rubrik 2 b avses det samlade marginalinstrumentet användas till beloppet 372,8 miljoner euro för att täcka räntekostnaderna på grund av återbetalningen av lånen som anknyter till återhämtningsinstrumentet.

I enlighet med artikel 11.1 b i förordningen om den fleråriga budgetramen har kommissionen beaktat marginalen för de kvarstående betalningarna från 2022 och automatiskt justerat betalningstaket för åren 2025, 2026 och 2027 genom det samlade marginalinstrumentet. Den marginal som kvarstår från 2022 (4 024 miljoner euro) har fördelats jämnt på åren i fråga så att andelen för 2025 är 1 424 miljoner euro, andelen för 2026 är 1 452 miljoner euro och andelen för 2027 är 1 481 miljoner euro. På motsvarande sätt har det maximala beloppet av betalningarna 2022 sänkts med 4 024 miljoner euro. Siffrorna anger löpande priser, varvid de har justerats till priset för respektive år med en fast koefficient på 2 % (deflator). Denna justering har ingen inverkan på budgeten 2024.

**Tabell 9: Särskilda instrument**

*mn euro i löpande priser*

| <b>Tematiska särskilda instrument</b>                          | <b>Budgetförslag 2024<br/>mn euro i åtaganden</b> |
|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter EGF | 209,5                                             |
| Reserven för solidaritet och katastrofbistånd SEAR             | 1 351,4                                           |
| Brexitjusteringsreserven BAR                                   | 0,0                                               |
| <i>Tematiska totalt</i>                                        | <i>1 560,9</i>                                    |
| <b>Icke-tematiska särskilda instrument</b>                     |                                                   |
| Det samlade marginalinstrumentet SMI                           | 549,4                                             |
| Flexibilitetsmekanismen FI                                     | 1 635,5                                           |
| <i>Icke-tematiska totalt</i>                                   | <i>2 184,9</i>                                    |
| <b>Alla sammanlagt (tematiska + icke-tematiska)</b>            | <b>3 745,8</b>                                    |

### 2.3 Återhämtningsinstrumentet (Next Generation EU; European Union Recovery Instrument)

Återhämtningsinstrumentet är ett exceptionellt instrument av engångskaraktär, och med hjälp av dess finansiering stöds medlemsstaternas återhämtning från de negativa ekonomiska, sociala och hälsomässiga konsekvenserna av covid-19-krisen och samtidigt stöds investeringar i grön omställning och digitalisering.

Återhämtningsinstrumentet står utanför budgeten; det är fråga om externa inkomster avsatta för särskilda ändamål (external assigned revenue). De anslag för programmen som kommer från återhämtningsinstrumentet beskrivs i kommissionens budgetförslag, men återhämtningsmedlen är tydligt separerade från de ordinarie anslagen i EU:s budget. Åtagandena som anknyter till återhämtningsinstrumentets finansiering ska vara anknutna före utgången av 2023 (exkl. den marginella andelen av de administrativa kostnaderna), men de betalningar som finansieras genom instrumentet kan göras till slutet av 2026. De räntekostnader som uppkommer genom återhämtningsinstrumentets finansiering täcks däremot av EU:s budget. Räntekostnaderna finns under rubrik 2 b och beloppet av dem i budgeten 2024 förklaras närmare i det avsnitt i denna promemoria som behandlar rubrik 2 b.

År 2024 förutses betalningar som anknyter till återhämtningsinstrumentets finansiering uppgå till cirka 112,9 miljarder euro. Den största delen av betalningarna (cirka 96 miljarder euro) gäller faciliteten för återhämtning och resiliens RRF.

Betalningar allokeras allt som allt – utöver de normala finansieringen från budgeten – till följande program: Horisont Europa, instrumentet InvestEU, sammanhållningsinstrumentet REACT-EU, faciliteten för återhämtning och resiliens RRF (bidrag), Räddningstjänsten/rescEU, landsbygdsutveckling (EAFRD) och fonden för en rättvis omställning (JTF). Medlen från återhämtningsinstrumentet riktas särskilt till underrubrik 2 b i budgeten på grund av RRF. Medlen från återhämtningsinstrumentet för 2024, inklusive lån, uppgår till högst cirka 338,5 miljarder euro.

## **2.4 Inkomster**

Den totala summan av inkomsterna i kommissionens budgetförslag för 2024 är i enlighet med balansprincipen lika stor som den totala summan för betalningsbemyndigandena, dvs. 143 053,4 miljoner euro. Av inkomsterna täcks 137 050,1 miljoner euro med egna medel och 6 003,3 miljoner euro med blandade inkomster.

I inkomsterna i budgetförslaget 2024 ingår också Storbritanniens finansieringsandel, sammanlagt 3 871,7 miljoner euro på grund av Storbritanniens finansieringsförpliktelser under EU-medlemskapet, bland annat obetalda åtaganden från den föregående budgetramperioden.

## **3 Den rättsliga grunden/beslutsförfarandet enligt EU-rätten**

Europeiska unionens allmänna budget grundar sig på artikel 314 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 106 A i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom). Särskilt lagstiftningsförfarande tillämpas, rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Statsrådet bedömer att den föreslagna rättsgrunden är korrekt och att budgetförslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

## **4 Konsekvenser för Finlands lagstiftning, inklusive Ålands ställning och budgeten**

Budgetförslaget har inga direkta konsekvenser för den nationella lagstiftningen eller Ålands ställning.

De ekonomiska konsekvenserna beaktas i det nationella budgetförslaget för 2024. I statsrådets plan för de offentliga finanserna för 2024–2027 av den 23 mars 2023 finns en reserv på 2 586

miljoner euro för Finlands avgifter till EU 2024. Enligt kommissionens förslag ska Finlands avgifter till EU uppgå till 1 899 miljoner euro 2024.

Kommissionen avser komplettera sitt förslag genom en ändringsskrivelse troligen i oktober 2023. De slutliga kostnaderna som gäller nationella betalningsandelar i EU:s budget 2024 klar görs således först senare på hösten då parlamentet och rådet har förhandlat fram ett slutgiltigt samförstånd om budgeten.

## **5 Behandling av förslaget i EU och på nationell nivå**

Kommissionen antog den 7 juni sina beräkningar inför budgetförslaget. Dessa förelades riksdagen i form av en utredning i enlighet med 97 § i grundlagen (E 4/2023 rd, 15.6.2023). Det var fråga om ett exceptionellt förfarande eftersom tidtabellen för behandling av ärendet i unionen har varit brådskande. E-brevet behandlades av budget- och förvaltningsutskottet (EU34) den 13 juni 2023 samt av statsrådets finansutskott den 15 juni 2023. Till riksdagen översänds nu en U-skrivelse i enlighet med 96 § i grundlagen.

Beredningen av rådets ståndpunkt inleddes i rådets budgetkommitté den 5 juni 2023 proaktivt i fråga om vissa institutioner. Spanien, som varit ordförande under behandlingen av budgetförslaget, har meddelat datumen för budgetkommitténs möten. Budgetkommitténs sista behandling är den 6 juli 2023. Coreper II kommer att behandla och anta rådets ståndpunkt (politisk överenskommelse) sannolikt den 12 juli 2023. Formellt kommer rådets slutliga ståndpunkt att antas i början av september när granskningsperioden på åtta veckor för de nationella parlamenten har gått ut.

Budgetutskottet är det ansvariga utskottet vid Europaparlamentet. Huvudföredragande för budgeten 2024 i parlamentet är Siegfried Muresan (EPP, RO). Europaparlamentet inleder behandlingen av budgetförslaget för 2024 i början av hösten efter att rådet har lämnat sin slutgiltiga ståndpunkt till parlamentet. Parlamentet torde bekräfta sin ståndpunkt vid plenarsammanträdet hösten 2023.

Det är sannolikt att Europaparlamentets ståndpunkt om EU:s budget för 2024 kommer att avvika från rådets. I så fall sammankallas förlikningskommittén, som enligt EUF-fördraget har 21 dagar på sig att uppnå enighet om hela budgeten. Kommissionen får genom ändringsskrivelser komplettera sitt eget budgetförslag till dess att förlikningskommittén sammanträder. Kommissionen avser komplettera sitt förslag genom en ändringsskrivelse troligen i oktober.

Förlikningsförfarandet torde inledas i oktober-november 2023. Under förlikningsförfarandet sammanträder förlikningskommittén huvudsakligen i trepartsförhandlingar (triloger).

Enligt tidsplanen ska förlikningskommittén sammanträda i samband med ECOFIN-budgetrådets möte den 10 november 2023, där rådet och parlamentet förhandlar med målet att slutligt enas om EU:s budget för 2024. Om en överenskommelse nås ska förlikningskommitténs slutresultat fastställas i båda institutionerna. EU:s slutliga budget för nästa år torde vara klar i slutet av 2023.

På hösten kommer kommissionen sannolikt i oktober före förlikningsperioden att lämna en ändringsskrivelse, som torde resultera i en kompletterande U-skrivelse till riksdagen.

Kommissionen förväntas, liksom under tidigare år, lägga fram förslag till ändringsbudgetar som kompletterar den årliga budgeten under nästa år. Riksdagen kommer att informeras om kommissionens förslag till ändringsbudgetar genom kompletterande U-skrivelser.

## 6 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att prioriteringarna i kommissionens budgetförslag för 2024 går i rätt riktning och att förslaget utgör en konstruktiv grund för förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet. Statsrådet anser det vara viktigt att budgetförslaget för 2024 svarar på EU:s nuvarande och framtida utmaningar. Statsrådet betonar EU:s starka politiska, ekonomiska och humanitära stöd till Ukraina. Statsrådet stöder kommissionens strävan att uppnå unionens klimatmål också via programmen i budgeten.

Överenskommelsen om budgetramen ska iakttas. Enligt statsrådet är det viktigt att budgeten för 2024 är allmänt förenlig med principerna för god ekonomisk förvaltning och budgetdisciplin. Användningen av budgetmedel ska grunda sig på realistiska behov. Vid behov ska olika finansieringsbehov sättas i prioritetsordning och möjligheterna att omfördela finansieringen utredas så omfattande som möjligt. Statsrådet strävar efter att påverka utgifterna i budgeten och därigenom även nivån på Finlands EU-avgifter, så att Finlands nettobidrag förblir skäligt och rättvist.

Statsrådet anser också att det är viktigt att rubrikerna i budgeten är förknippade med en tillräcklig marginal för att det vid behov ska vara möjligt att under budgetåret reagera på oförutsedda utgifter inom budgetramen.

Statsrådet anser det vara viktigt att de särskilda instrumenten endast används i exceptionella och till sin storlek begränsade och klart oförutsedda situationer.

Statsrådet fäster uppmärksamhet vid den betydande ökningen av finansieringskostnaderna som anknyter till återhämtningsinstrumentet och anser att behovet av finansieringskostnaderna ska utvärderas så noggrant som möjligt. Statsrådet kan godkänna användningen av särskilda instrument under rubrik 2 b i anknytning till återhämtningsinstrumentets finansieringskostnader, men anser det vara viktigt att man under rubriken strävar efter att söka eventuella besparingar i andra finansieringsprogram.

I sitt ställningstagande angående förslaget till EDIRPA-förordningen (instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling) förhåller sig statsrådet reserverat till förslaget att använda marginalen för finansiering av instrumentet och att finansiera instrumentet ur de särskilda instrumenten i budgetramen (U 74/2022 rd, UJ 38/2022 rd). Den finansiering som behövs för nya finansieringsinstrument som förstärker försvarsindustrin ska man i första hand försöka hitta genom att omfördela medel inom rubrik 5. Statsrådet kan dock godkänna att flexibilitetsmekanismen används om omfördelningar inte är möjliga.

Nivån på administrativa utgifter för EU:s organ och byråer samt personalstyrka ska hållas på en måttlig nivå. Statsrådet anser det vara i rätt riktning att kommissionen har utgått från att fastställa att andra än lönekostnader får stiga högst 2 % vad gäller alla institutioner. Statsrådet anser det dock vara viktigt på grund av inflationsläget att institutionerna och ämbetsverken strävar efter att allt mer effektivisera sin verksamhet och söka nya möjliga sparmål så att anslagen ökar så lite som möjligt. Statsrådet förhåller sig reserverat till användningen av det samlade marginalinstrumentet i rubrik 7.

Kommissionen meddelar att den kompletterar sitt budgetförslag genom en ändringsskrivelse som lämnas på hösten. Ställning tas separat till ändringsskrivelsen när den inkommer.

Statsrådets slutliga ställningstagande till EU:s budget för 2024 bildas utifrån den slutliga helheten med beaktande av det bästa för Finland.